

6.0 ඉඩම් කෘෂිකර්ම පඳු සම්පත් හා විභවතා

6.1 ඉඩම

- ❖ ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ඉඩම් පරිහරණය පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී එය ප්‍රධාන වශයෙන් අංශ 4ට බෙදා වෙන් කළ හැක. එනම් සුක්ෂ්ම ලෙස පරිහරණය කරන ප්‍රදේශ අර්ධ සුක්ෂ්ම ලෙස පරිහරණය කරන ප්‍රදේශ, පූර්ණ පරිහරණය හා සංරක්ෂණය කළ යුතු ප්‍රදේශ වශයෙනි.
- ❖ සුක්ෂ්ම ලෙස පරිහරණය කරන ප්‍රදේශ වලින් වැඩි කොටසක් කෘෂිකාර්මික කටයුතු, නිවාස හා ගොඩනැගිලි යන පරිහරණයන්ට අදාළ වේ. අර්ධ සුක්ෂ්ම ලෙස පරිහරණය කරන ලද ප්‍රදේශ සඳහා අයත් වනුයේ වගා නොකරන බිම් අවිධිමත් බිම් හා එක් කන්නයක් පමණක් වගා කරන වැනි භූමි වේ. අත්හරින ලද වගා බිම් හානියට පත් ඉඩම් වැනි ප්‍රදේශ ඌණ පරිහරණ ප්‍රදේශ ලෙස සැලකෙන අතර රක්ෂිත භූමි පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකමකින් යුත් ප්‍රදේශ වන රක්ෂිත, කඩොලාන හා වගුරු බිම් සංරක්ෂණය කළ යුතු ප්‍රදේශ ලෙස සැලකේ.
- ❖ බේරතුඩුව, ආරච්චිකන්ද හා අලුත්වල ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාස වල කඩොලාන පරිසර දැකිය හැකි අතර නිලකගම ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසයේ හෙක්ටයාර් 17න් යුත් බේරතුඩුව කඩොලාන රක්ෂිතය පිහිටා ඇත. මේ හැරුණු විට ගෝනාපිනුවල බටහිර ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ පාරිසරික වශයෙන් වැදගත්කමක් ඇති වගුරු බිමක් ද ඇත.
- ❖ ප්‍රදේශයේ ඇති රජයේ ඉඩම් රක්ෂිත, රජයේ ආයතන හා ගොඩනැගිලි ලෙස පවතින අතර රජයේ ඉඩම් වලින් කොටසක් ප්‍රදේශයේ ජනතාව විසින් බලපත්‍ර ලබා ගෙන කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදු කෙරේ. පෞද්ගලික ඉඩම් වගා බිම්, ගෙවතු හා නිවාස සඳහා යොදා ගෙන ඇත.

6.1.1. ඉඩම් අයිතිය අනුව සාරාංශය

අනු අංකය	හිමිකම් ස්වරූපය	පවුල් සංඛ්‍යාව
01	රජයේ ඉඩම්	1416
02	බලපත්‍ර ඉඩම්	254
03	දීමනා බලපත්‍ර ඉඩම්	1162
04	විහාර දේවාල සතු ඉඩම්	11

6.1.2 ග්‍රාම නිලධාරී වසම් මට්ටමින් ඉඩම් අයිතිය

අනු අංකය	ග්‍රාම නිලධාරී වසම්	ජය භූමි /රජයේ ඉඩම්	බලපත්‍ර ඉඩම්	විහාර දේවාල පවතින ඉඩම්	සිත්තකර ඉඩම්
01	59 A හික්කඩුව නැගෙනහිර	120	29	01	135
02	59 A 1 ආරච්චිකන්ද	154	12	01	503
03	60 ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	02	00	00	266
04	60A ගෝනාපිනුවල බටහිර	00	00	01	368
05	60B ගෝනාපිනුවල මධ්‍යම	00	00	01	279
06	60C වුඩ්ලන්වත්ත	164	11	01	505
07	60 D දොඩංම්කහවිල	00	00	00	415
08	60Eකළුවගහපනපදය	69	04	00	25
09	66අළුත්වල	01	00	01	198
10	66 A මානම්පිට	166	52	01	155
11	66 B බේරතුඩුව	94	00	01	132
12	66 C බාන්වැල්ගොඩැල්ල	90	50	01	33
13	66 D හේනගොඩ	00	00	00	295
14	66 E තිලකගම	111	46	01	295
15	66 F මහගංගොඩ	00	00	00	296
16	66 G දහරගහඋඩුමුල්ල	74	23	00	155
17	66 H ඊරියගහමුල්ල	00	00	00	90
18	68 A කිරිඳිඇල	12	10	01	338
19	73 C කරුවලබැද්ද	105	17	00	119

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරී දත්ත වාර්තා

6.1.3. ඉඩම් අයිතිය (පවුල් සංඛ්‍යාව)

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	තනි අයිතිය	හවුල් අයිතිය	රජයේ බදු ඉඩම්	රජයේ අනවසර ඉඩම්	පෞද්ගලික ඉඩම් වල අනවසර පංදිවිය
59 A 1 ආරව්විකන්ද	890	07	00	08	00
60 ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	336	09	02	00	00
60A ගෝනාපිනුවල බටහිර	431	14	00	00	01
60B ගෝනාපිනුවල මධ්‍යම	481	09	00	00	00
60C වුඩ්ලන්වත්ත	578	05	00	00	01
60 D දොඩංම්කහවිල	494	18	00	00	00
60Eකළුවගහජනපදය	114	31	00	00	00
66අළුත්වල	295	40	00	00	00
66 A මානම්පිට	172	123	00	00	00
66 B බේරතුඩුව	156	04	01	00	00
66 C බාන්වැල්ගොඩැල්ල	283	20	01	02	00
66 D හේනගොඩ	312	32	00	00	00
66 E තිලකගම	394	47	00	00	00
66 F මහගංගොඩ	269	20	00	00	00
66 G දහරගහඋඩුමුල්ල	97	68	00	00	00
66 H ඊරියගහමුල්ල	27	31	00	00	00
68 A කිරිඳිඇල	857	10	07	00	00
73 C කරුවලබැද්ද	119	03	60	00	00

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරී දත්ත වාර්තා

6.1.4. භූමි භාවිතය (අක්කර) - 2024

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	භූමි ප්‍රමාණය 5ට වැඩි	1-5 අකර	½ - 1 අකර	¼ -½ අකර	¼ ට අඩු
59 A 1 ආරව්විකන්ද	00	05	11	40	849
60 ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	01	03	07	18	34
60A ගෝනාපිනුවල බටහිර	00	18	42	35	202
60B ගෝනාපිනුවල මධ්‍යම	08	234	05	10	06
60C පුඩලන්වත්ත	02	11	06	12	10
60 D දොඩංම්කහවිල	06	12	32	10	462
60Eකළුවගහජනපදය	00	03	10	110	22
66අළුත්වල	00	07	29	38	402
66 A මානම්පිට	72	28	54	21	23
66 B බේරතුඩුව	00	05	02	26	88
66 C බාන්වැල්ගොඩැල්ල	20	53	41	47	21
66 D හේනගොඩ	83	49	09	14	15
66 E තිලකගම	07	106	32	55	41
66 F මහගංගොඩ	46	32	91	112	38
66 G දහරගහලඳුමුල්ල	00	10	15	28.25	33.55
66 H ඊරියගහමුල්ල	00	12	04	10	04
68 A කිරිඳිඇල	10	30	100	150	250
73 C කරුවලබැද්ද	03	05	119	60	03

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරී දත්ත වාර්තා

6.2. කෘෂිකර්මය

ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ කෘෂිකර්ම කේන්ද්‍රීය දියුණුව උදෙසා ප්‍රමාණවත් දායකත්වයක් සැපයීමට ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය සමත් වී ඇත.තැනිතලා බිම්, පැහැදිලි සුර්යාලෝකය දියලු පස හා ප්‍රමාණවත් ජල පහසුකම් යන දේශගුණික හා භූගෝලීය සාධක ප්‍රමාණවත් ලෙස පැවතීම කෘෂිකර්මාන්තයේ දියුණුවට ප්‍රධානතම හේතුව වී ඇත.

ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන බෝගය ලෙස වී වගාව කැපී පෙනෙන අතර පොල් හා කුරුඳු දෙවන ප්‍රධාන බෝග ලෙසත් තේ වගාවක සුළු වගාවක් වශයෙනුත් දැකිය හැකි වේ.

6.2.1. වී වගාව සම්බන්ධ යල කන්න තොරතුරු - 2024

අනු අංකය	ග්‍රාම නිලධාරී වසම	අස්වැද්දීමට ඇති කුඹුරු කැබලි ගණන	අස්වැද්දෙන ලද බිම් අක්කර ප්‍රමාණය(යල)	වගා කළ හැකි බිම් ප්‍රමාණය	
				යල	මහ/2024/2025
01	59 A හික්කඩුව නැගෙනහිර	28	1.8107	26.3562	26.3562
02	59 A 1 ආරච්චිකන්ද	90	19.8067	77.7763	77.7763
03	60 ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	89	5.6343	32.4562	32.4562
04	60A ගෝනාපිනුවල බටහිර	93	26.3388	39.1206	39.1206
05	60B ගෝනාපිනුවල මධ්‍යම	90	8.729	21.0677	21.0677
06	60C වුඩ්ලන්වත්ත	30	14.0449	20.95	20.95
07	60 D දොඩංගිකහවිල	103	46.8650	54.4562	54.4562
08	66අළුත්වල	142	67.8650	113.3828	113.3828
09	66 A මානම්පිට	73	28.6112	46.0956	46.0956
10	66 B බේරතුඩුව	88	12.5524	21.9621	21.9621
11	66 C බාන්වැල්ගොඩැල්ල	26	9.5318	18.3437	18.3437
12	66 D හේනගොඩ	80	27.8988	43.8937	43.8937
13	66 E තිලකගම	177	9.5501	57.5062	57.5062
14	66 F මහගංගොඩ	025	19.2436	29.0507	29.0507
15	66 G දහරගහලඬුමුල්ල	20	7.6588	10.1993	10.1993
16	66 H ඊරියගහමුල්ල	03	1.4769	2.5	2.5
17	68 A කිරිඳිඇල	118	62.9875	95.2895	95.2895
18	73 C කරුවලබැද්ද	31	19.3909	27.5	27.5

තොරතුරු මූලාශ්‍රය : - ගොවිජන සේවා කාර්යාලීය වාර්තා - අලුත්වල

6.2.2. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ප්‍රධාන බෝග වගාව සඳහා යොදා ගෙන ඇති බිම් ප්‍රමාණයන් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාස මට්ටමින්

අනු අංකය	ග්‍රාම නිලධාරී වසම	වගාවන් අක්කර		
		වී (අස්වද්දන ලද) යල කන්නයේ අක්කර	පොල්	රබර්
01	59 A හික්කඩුව නැගෙනහිර	1.8107	30	-
02	59 A 1 ආරච්චිකන්ද	19.8067	60	-
03	60 ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	5.6343	03	-
04	60A ගෝනාපිනුවල බටහිර	26.3388	18	-
05	60B ගෝනාපිනුවල මධ්‍යම	8.7129	195	25
06	60C වුඩ්ලන්වත්ත	14.0449	18	-
07	60 D දොඩංම්කහවිල	46.8622	20	2
08	60Eකළුවගහජනපදය	00	-	-
09	66අළුත්වල	67.8650	15	-
10	66 A මානම්පිට	28.6112	05	-
11	66 B බේරතුඩුව	12.5524	07	09
12	66 C බාන්වැල්ගොඩැල්ල	9.5318	15	-
13	66 D හේනගොඩ	27.8988	30	-
14	66 E තිලකගම	9.5501	02	10
15	66 F මහගංගොඩ	19.2436	05	08
16	66 G දහරගහඋඩුමුල්ල	7.6588	05	-
17	66 H ඊරියගහමුල්ල	1.4769	03	-
18	68 A කිරිදිඇල	62.9875	18	4.5
19	73 C කරුවලබැද්ද	19.3909	01	01
එකතුව		389.9775	450	59.5

තොරතුරු මූලාශ්‍රය : - ගොවිජන සේවා කාර්යාලීය වාර්තා - අලුත්වල

6.2.3. වී වගාව සම්බන්ධව පවතින ගැටළු

- සුළු වාරි මාර්ග නිසි ලෙස නඩත්තු නොවීම
- කරදිය මිශ්‍ර ලවණ ජලය ඇල මාර්ග ඔස්සේ කුඹුරු වලට ගලා ඒම
- ඉඩම් ගොඩ කිරීම සම්බන්ධ නීති දැඩි නොකිරීම.
- ඇල මාර්ග නිරතුරුව නඩත්තු නොවීම.
- නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යෑම
- කම්කරු හිගය
- නීතිමය ගැටළු
- වී සඳහා ප්‍රමාණවත් මිලක් නොතිබීම

6.3. කොට්ඨාසයේ ගොවි සංවිධාන

වසම	ගොවි සංවිධානය
හික්කඩුව නැගෙනහිර	එකමුතු ගොවි සංවිධානය
ආරච්චිකන්ද	ආරච්චිකන්ද ගොවි සංවිධානය
ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර ගොවි සංවිධානය
ගෝනාපිනුවල බටහිර	ගෝනාපිනුවල බටහිර ගොවි සංවිධානය
ගෝනපිනුවල මධ්‍ය	ගෝනපිනුවල.මධ්‍ය ගොවි සංවිධානය
වුඩ්ලන්ඩ්වත්ත	එක්සත් ගොවි සංවිධානය
දොඩම්කහවිල	දොඩම්කහවිල ගොවි සංවිධානය
කළුවගහප්පය	-
අලුත්වල	අලුත්වල ගොවි සංවිධානය
මානම්පිට	මානම්පිට ගොවි සංවිධානය
බේරතුඩුව	බේරතුඩුව ගොවි සංවිධානය
බාන්වැල්ගොඩැල්ල	බාන්වැල්ගොඩැල්ල ගොවි සංවිධානය
රීරියගහමුල්ල	ඒකාබද්ධ ගොවි සංවිධානය
තිලකගම	තිලකගම ගොවි සංවිධානය
මහගංගොඩ	මහගංගොඩ ගොවි සංවිධානය
දහරගහලඬුමුල්ල	දහරගහලඬුමුල්ල ගොවි සංවිධානය
හේනගොඩ	හේනගොඩ ගොවි සංවිධානය
කිරිදිඇල	පරාක්‍රම ගොවි සංවිධානය
කරුවලබැද්ද	සුභද්‍ර ගොවි සංවිධානය

තොරතුරු මූලාශ්‍රය : - ගොවිජන සේවා කාර්යාලීය වාර්තා - අලුත්වල

6.4. වතු වගාව වසම් මට්ටමින් (අක්කර 20/20 ට වැඩි)

අනු අංකය	වසම	වතු ප්‍රමාණය	වත්තේ නම	අක්කර ප්‍රමාණය
1	ගෝනාපිනුවල.නැ	04	i. රත්මැහර වත්ත A කොටස ii. රත්මැහර වත්ත B කොටස iii. රත්මැහර වත්ත C කොටස iv. රත්මැහර වත්ත D කොටස	30 47 22 28
2	බේරතුඩුව	01	වීරසිංහ මහතාගේ වත්ත	20
3	ආරච්චිකන්ද	01	කරලයින් වත්ත	29
4	ගෝනපිනුවල.මධ්‍ය	02	i. රත්මැහර වත්ත 1 කොටස ii. රත්මැහර වත්ත 2 කොටස	26 89
5	හික්කඩුව.නැ	01	සුදු වැලි පොත්ත	38
6	කිරිඳිඇල	02	i. අත්තිඩිය වත්ත 1 කොටස ii. අත්තිඩිය වත්ත 2 කොටස	35 27
7	කරුවලබැද්ද	01	i. තෝමස් වත්ත	22

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- සංඛ්‍යාලේඛන නිලධාරී දත්ත අනුව

6. 5. කාලීන බෝග වගා තොරතුරු -2024

6.5.1. ගෙවතු වගාව

ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ගොවි තැනට සරිලන සරුසාර පසක් සහිත ප්‍රදේශයක් වන හෙයින් බොහෝ ගෙවතු වල කාලීන බෝග වගාවන් සරුසාරව වගා කරමින් හොඳ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.

ප්‍රදේශයේ සුලභව පළතුරු වගාව දැකිය හැකි වන අතර කුඩා පරිමාණ හා මධ්‍යම පරිමාණ පහතරට එළවළු වගාව සඳහා ද යොමු වී ඇති ගොවි පිරිසක් දැකිය හැකි වේ.

මෙම වගාවන් වල අස්වනු ගෘහ පරිභෝජනය සඳහා ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඉතිරි කොටස සිල්ලර හා තොග වෙළෙන් සඳහා සැපයීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

බෝග වර්ගය	අක්කර
බතල	1.87ha
අමුමිරිස්	2.94ha
අමු ඉගුරු	00
අමු කහ	00
මඤ්ඤාක්කා	15.3
කිරි අල	2.2
ඉන්නල	00
වැටකොළු	2.74
වම්බටු	1.5
කරවිල	1.31
පතෝල	3.41
තක්කාලි	0.67
පිපිඤ්ඤා	2.51

අලු පුහුල්	00
වට්ටක්කා	00
අලු කෙසෙල්	1.24
මාලු මිරිස්	00
දඹල	1.41
කැකිරි	00
මුකුණුවැන්නා	1.16
ගොටුකොළ	0.59
කංකුං	1.0
නිවිති	0.38
සාරණ	0.44
කතුරුමුරුංගා	0.43
තම්පල	0.29
කොහිල	0.42
මෑ කරල්	2.07

තොරතුරු මූලාශ්‍රය : - ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරි ප්‍රාදේශී නිලධාරි දත්ත වාර්තා

6.5.2. කොට්ඨාසයේ පළතුරු වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය - 2024

අනු අංකය	ග්‍රාම නිලධාරී වසම	බෝගය අක්.						
		පැපොල්	අන්තාසි	කෙසෙල්	අඹ	රඹුටන්	දෙහි	දොඩම්
1	හික්කඩුව.නැ	10.97	9.11	36.28	20.18	14.69	0.8	4.88
2	ආරච්චිකන්ද	02	3	06	5	02	1	0.5
3	ගෝනාපිනුවල.නැ	02	0.25	02	02	01	0.5	00
4	ගෝනාපිනුවල.බට	01	0.5	02	02	01	1	0.5
5	ගෝනපිනුවල.මධ්‍යම	02	2	08	10	05	3	04
6	වුඩලන්ඩිවත්ත	02	1	05	05	02	2	01
7	දොඩංකහවිල	0.5	2	03	01	01	0.5	0.25
8	කළුගහප්පාපදය	1	0.5	01	05	01	1	0.5
9	අලුත්වල	1.5	0.25	05	05	02	0.5	0.5
10	මානම්පිට	1.5	0.5	05	03	01	0.5	01
11	බේරතුඩුව	1.5	1	02	02	01	1	03
12	බාන්වැල්ගොඩැල්ල	1	1	02	02	0.5	0.12	0.125
13	හේනගොඩ	1	0.5	06	02	01	0.5	0.5
14	තිලකගම	1.5	0.5	04	02	0.75	0.75	0.5
15	මහගංගොඩ	1	1	03	02	0.5	0.5	0.5
16	දහරගහඋඩුමුල්ල	0.75	0.25	2.5	1.5	0.5	0.25	0.5
17	රිටියගහමුල්ල	1	1	0.5	1	0.25	0.312	0.32
18	කිරිඳිඇල	1	0.5	3	2	02	0.25	01
19	කරුවලබැද්ද	3.75	0.25	4.5	3.5	2.5	01	0.5

තොරතුරු මූලාශ්‍රය: - අලුත්වල - ගොවිජන සේවා කාර්යාලීය වාර්තා

6.6 කෘෂිකර්මයේ නව්‍යකරණය - 2024

6.6.1 තරුණ කෘෂි ව්‍යවසායකත්ව ගම්මාන වැඩසටහනේ ප්‍රගතිය

අනු අංකය	ව්‍යාපෘතිය	අනුමත ප්‍රතිපාදන මුදල (රු.මි)	ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව	ඉල්ලුම්කර ඇති ප්‍රතිලාභ
01	බිම්මල් වගා ව්‍යවසායකයන් නඟා සිටුවීමේ ව්‍යාපෘතිය	0.36565	1	බිම්මල් වගා මළු පුරවන යන්ත්‍රයක් (25kg) වගා මළු තැම්බීම සඳහා භාවිතා කරන බොයිලේරුවක්
02	50% දායකත්වය යටතේ විජලන යන්ත්‍ර ලබා දීමේ ව්‍යාපෘතිය	0.14317	3	මල් විජලන යන්ත්‍ර 2 ක් මිලිස් තුනපහ විජලන යන්ත්‍රයක්
03	50% දායකත්වය යටතේ තණකොළ කපන මැෂින් ලබා දීමේ වැඩසටහන	0.132267965	13	තණකොළ කපන මැෂින් 13 ක්
04	50% දායකත්වය යටතේ සත්ත්ව පාලන ව්‍යාපෘතිය	0.78138375	5	මසක් වසඳැති කිකිළි පැටවු 375 කිරි ගව පැටවුන් 01 සත්ත්ව ආහාර 1125 KG
05	50% දායකත්වය යටතේ දියර ඉසින යන්ත්‍ර ලබා දීමේ ව්‍යාපෘතිය	0.05871	03	දියර ඉසින යන්ත්‍ර 03ක්
06	ජීවනෝපාය සංවර්ධනය උදෙසා රෝපණ ලබා දීම	0.06489	07	පළතුරු පැල 245

6.6.2 සත්ත්ව පාලන ව්‍යාපෘතිය

අනු අංකය	ප්‍රතිලාභියාගේ නම සහ ලිපිනය	ලබාගත් සතුන් වර්ගය හා සංඛ්‍යාව	වටිනාකම (රු.)	රාජ්‍ය දායකත්වය (රු.)	ප්‍රතිලාභී දායකත්වය (රු.)
01.	කේ.ටී.ධර්මසිරි මයා	කිරි ගව පැටියෙක්	125,000.00	50,000.00	75,000.00
02.	එම්.කාංචනා දිල්ලක්ෂි මිය	කිකිළි පැටවු 250 ක් , සත්ත්ව ආහාර 750kg කුඩුව සැදීම	250,000.00 144,000.00 312,500.00	250,000.00 72,000.00 -	- 72,000.00 312,500.00
03.	ඩබ්.කේ.ජානක වසන්ත මයා	කිකිළි පැටවු 50 ක් , සත්ත්ව ආහාර 150kg කුඩුව සැදීම	50,000.00 28,800.00 62,500.00	50,000.00 14,400.00 -	- 14,400.00 62,500.00
04	ඩබ්.සී.නියුනි මානවඩු මිය	කිකිළි පැටවු 50 ක් සත්ත්ව ආහාර 150kg කුඩුව සැදීම	50,000.00 28,800.00 62,500.00	50,000.00 14,400.00 -	- 14,400.00 62,500.00
05	ගිනිගේ තරුෂි හංසිකා මධුමාලි	කිකිළි පැටවු 25ක්, සත්ත්ව ආහාර 75kg කුඩුව සැදීම	25,000.00 14,400.00 31,250.00	25,000.00 7,200.00 -	- 7,200.00 31,250.00
එකතුව			1,153,500.00	533,000.00	620,500.00

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- කෘෂි සංවර්ධන නිලධාරීන්

6.6.3 ගෙවතු වගාව සම්බන්ධව පවතින ගැටළු

1. නිෂ්පාදන පිරිවැය වැඩි වීම
2. කෘමි උවදුරු සැදීම
3. අතිරික්ත නිෂ්පාදව සඳහා වෙළෙඳ පොළක් නොමැති වීම
4. එළවළු බිජු ආදිය සහනදායී මිලක් නොමැති වීම
5. සැලසුම් කරන ලද ගෙවතු නොමැති වීම නිසාත් නිසි ආකාරයට නඩත්තු නොකිරීම නිසාත් ගෙවතු වලින් උපරිම ප්‍රායෝජන ලබා ගත නොහැකි වීම.
6. සැලසුම් කරන ලද ගෙවතු නොමැති වීම නිසාත් නිසි ආකාරයට නඩත්තු නොකිරීම නිසාත් ගෙවතු වලින් උපරිම ප්‍රායෝජන ලබා ගත නොහැකි වීම.
7. පොහොර භාවිතය, ජල පරිවහනය පිළිබඳ දැනුම අවම මට්ටමක පැවැතීම හා නවීන වගා ක්‍රම පිළිබඳ නොදැනුවත් භාවය හා නාස්තිය අවම කිරීමට නොහැකි වීම
8. තාක්ෂණික උපයෝගීතාවක් නොමැති වීම හා ගෙවතු හිමියන් තුළ ගෙවතු වගාව පිළිබඳ යහපත් ආකල්පයක් නොමැති වීම

6.6.4. සැලසුම් හා යෝජනා

1. සැලසුම් ගත ගෙවතු නිර්මාණය පිළිබඳ අවශ්‍ය ප්‍රායෝගික පුහුණුව හා උපදෙස් ලබා දීම.
2. වගා ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම ලබා දීම තුළින් ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා කටයුතු යෙදීම.
3. ව්‍යාපාරික ගෙවතු වගාව සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් ලබාදීම සඳහා කටයුතු කිරීම.
4. පොහොර හා ණය ආධාර ලබා දීම.
5. අතුරු බෝග වගාවට උපදෙස් ලබා දීම.
6. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය හා කරදිය පාලන වැඩසටහනක් හඳුන්වා දීම
7. වෙළෙඳ පොළ හඳුන්වා දීම.
8. උපකරණ හා මෙවලම් සහනදායී ලෙස ලබා දීම.
9. තාක්ෂණික දැනුම හා පුහුණුව ලබා දීම.
10. නීතිමය ගැටළු නිසි ලෙස විසඳීම
11. වියදමට සරිලන ලෙස නිසි ආකාර්ෂණීය මිලක් ලබා දීම

6.7. අපනයන කෘෂිකර්මය

ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ ව්‍යාප්ත වී ඇති අපනයන කෘෂිකර්ම බෝග අතරින් ප්‍රධාන තැනක් ගන්නේ කුරුඳු වගාව වේ. ප්‍රදේශයේ කුරුඳු වගාව සඳහා හිතකර දේශගුණික තත්ත්වයක් පැවැතීම මෙම වගාව ව්‍යාප්ත වීමට හේතු ලෙස දැක්විය හැක. තවද කුරුඳු සඳහා සාපේක්ෂ වශයෙන් වෙළඳ පොළේ හොඳ මිලක් පැවැතීමත් පාරම්පරිකව කුරුඳු වගාවේ නිරත වන පවුල් ඒකක මෙම ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්තව සිටීමත් මෙයට හේතුවේ. ප්‍රදේශයේ කුරුඳු හැරුණු විට ගම්මිරිස් හා කෝපි වගාවද ගෙවතු ආශ්‍රිතව ද මිශ්‍ර වගාවන් ලෙස ද පවතී.

6.7.1. කොට්ඨාසයේ අපනයන බෝග වගා බිම් ප්‍රමාණය - 2024

අනු අංකය	ග්‍රාම නිලධාරී වසම	බෝගය අක්කර	
		කුරුඳු	ගම්මිරිස්
1	හික්කඩුව.නැ	43.5	0.5
2	ආරච්චිකන්ද	70	3.45
3	ගෝනාපිනුවල.නැ	34.25	1.5
4	ගෝනාපිනුවල.බටහිර	10	2
5	ගෝනාපිනුවල.මධ්‍යම	80.25	5.25
6	වූඩිලන්ඩිවත්ත	92	-
7	දොඩම්කහවිල	49	1
8	කළුගොහප්පය	60.5	3
9	අලුත්වල	13.5	-
10	මානම්පිට	118.825	1
11	බේරතුඩුව	148	6.5
12	බාන්වැල්ගොඩැල්ල	68.76	2.4
13	හේනගොඩ	64.75	-
14	තිලකගම	145	0.5
15	මහගංගොඩ	143.75	0.8
16	දහරගහඳුමුල්ල	44.25	2.5
17	රිටියගහමුල්ල	12.25	-
18	කිරිඳිඇල	490.25	3.6
19	කරුවලබැද්ද	180	2.75

තොරතුරු මූලාශ්‍රය - සුළු අපනයන බෝග නිලධාරී වාර්තා

6.8. කුරුඳු තෙල් නිස්සාරණය කිරීමේ කර්මාන්ත

වසම	කුරුඳු තෙල්
	පරිසර ආරක්ෂක බලපත් ඇති
කිරිදි ඇල	18
බේරතුඩුව	07
අලුත්වල	01
තිලකගම	6
මානම්පිට	6
ගෝනාපිනුවල මධ්‍යම	1
මහගංගොඩ	2
කරුවලබැද්ද	4
බාන්වැල්ගොඩැල්ල	3
වුඩ්ලන්වත්ත	2
කළුගඟපනපදය	-
දඟරගඟඋඩුමුල්ල	2
රීරියගඟමුල්ල	1
එකතුව	53

තොරතුරු මූලාශ්‍රය - සුළු අපනයන බෝග නිලධාරී වාර්තා

6.8.1. කුරුඳු-2024

නව වගාව - අක්.28 ඊ.ඩී01 පර්.20

ලබා දුන් පැළ ගණන - 102375

ලබා දුන් ප්‍රතිලාභීන් ගණන (නව වගා සහනාධාර) -31

පොකුරු ගම්මාන යටතේ (ගෝනපිනුවල මධ්‍යම/ කරුවලබැද්ද)- නැත

එලදායිතා වැඩසටහන යටතේ ලබා දුන් පොහොර ප්‍රමාණය- 7400

6.9. ගම්මිරිස්

- ❖ ගොවි සංවිධාන 03 ගම්මිරිස් පැළ - 415
- ❖ පුවක් පැළ ගොවීන් 09 - 1425
- ❖ ගම්මිරිස් එලදායිතාව නැංවීම ගොවීන් 03 - 68
- ❖ කුඩා ගෙවතු ගොවීන් 08 -269

තොරතුරු මූලාශ්‍රය - සුළු අපනයන බෝග නිලධාරී වාර්තා

6.10 ස්ථිර බෝග වගාව පිළිබඳ තොරතුරු - 2024

බෝග වගාව	එල දරන අක්කර ප්‍රමාණය	එල නොදරන අක්කර ප්‍රමාණය
කුරුඳු	1760.3	51.3
කෝපි	2.9	0.1
ගම්මිරිස්	43.3	4.6
පුවක්	1.3	4.9
කජු	21.5	00
දොඩම්	91.3	4.3
අඹ	25.3	9.8
දෙහි	113.0	2.0
කොස්	16.0	12.8
දෙල්	1.0	3.3
උක්	82.0	0.5
කෙසෙල්	21.3	20.4
පැපොල්	11.4	5.1
අන්නාසි	0.4	3.6
වැල් දොඩම්	5.8	0.2
බුලත්	46.6	0.9
රඹුටන්	14.3	8.5
අලිගැටපේර	10.5	4.6
කිලෝ පේර	00	3.2
මිදි	4.0	00
මැංගුස්	0.1	0.3
භූගන්ෂා	0.14	00

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- සංඛ්‍යාලේඛන නිලධාරී දත්ත වාර්තා

6.10.1. කුරුඳු වගාව සම්බන්ධ හඳුනා ගත් ගැටලු

- කුරුඳු සැකසුම් ආධාර ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- නවීන උපකරණ හිඟ බව.
- නිස්සාරණය සඳහා තාක්ෂණය හිඟ බව.
- පොහොර සහනාධාර ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- කම්කරුවන්ගේ හා සැකසුම්කරුවන්ගේ හිඟ බව.

6.10.2 තනි බෝගයක් ලෙස කුරුඳු වගාවේ පැතිරීම -අක්කර

වසම	තනි බෝගයක් ලෙස කුරුඳු වගාවේ පැතිරීම -අක්කර								කුරුඳු වගාවේ නියලි සිටින පවුල්	කුරුඳු තෙල් නිස්සාරණ ඒකක ගණන
	අක් 1/4		අක් 1/4 සිට 1/2 දක්වා		අක් 1/2 සිට 2 දක්වා		අක් 02 වැඩි			
	කැබ්ලි ගණන	අක්කර ගණන	කැබ්ලි ගණන	අක්කර ගණන	කැබ්ලි ගණන	අක්කර ගණන	කැබ්ලි ගණන	අක්කර ගණන		
හික්කඩුව නැගෙනහිර	06	11/2	1	23.6	14	9.75	01	-	21	-
ආරච්චිකන්ද	19	4 3/4	12	8 1/2	12	14	06	40	13	-
ගෝනාපිනුවල නැගෙනහිර	-	-	03	04	06	09	-	13.5	02	-
ගෝනාපිනුවල බටහිර	02	0.5	2	02	07	09.5	-	-	11	-
ගෝනපිනුවල මධ්‍යම	12	06	10	41.5	07	08	10	234	35	01
වුඩ්ලන්ඩ්වත්ත	20	5	12	06	08	11	05	10	32	02
දොඩම්කහවිල	18	04	16	05	06	11	02	04	49	-
කළුවගහපනපදය	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
අලුත්වල	11	2 රුඩ්.2	08	03රු01	14	17.1	01	03	24	01
මානම්පිට	129	33	149	79	87	25	03	07	245	06
බේරතුඩුව	34	45	18	40	15	27.5	33	63	12	05
බාන්වැල්ගොඩැල්ල	13	13.5	07	22	13	12.5	06	8.5	82	05
හේනගොඩ	17	07	07	04	12	09	07	10	31	-
තිලකගම	55	03.රුඩ්.3	41	20 රු1	22	33	35	71	69	06
මහගංගොඩ	10	2.5	10	04	04	07	10	35	42	-
දහරගහළුඩුමුල්ල	04	01	10	08	08	2	05	18	137	02
ඊරියගහමුල්ල	04	1	10	4 රු-1.ප.10	04	4.5	01	08	33	-
කිරිඳිඇල	40	106	61	2.75	115	111	07	84	152	11
කරුවලබැද්ද	76	59 පර්.38	-	-	35	24 රු1	09	08 රු2	-	05

තොරතුරු මූලාශ්‍රය :- ආර්ථික සංවර්ධන නිලධාරී දත්ත වාර්තා

6.11 ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාස මට්ටමින් සත්ව පාලන තොරතුරු - 2024

අනු අංකය	ග්‍රා.නි. වසම	සත්ව වර්ග හා ප්‍රමාණයන්					
		එළ ගව	මී ගව	එළවන් ගණන	බිත්තර සඳහා කිකිළියන්	මස් සඳහා කිකිළියන්	හොඳ තත්වයේ පවතින මඩු
1	හික්කඩුව.නැ	24	14	00	00	00	02
2	ආරච්චිකන්ද	20	07	21	00	1500	00
3	ගෝනාපිනුවල.නැ	11	00	00	445	00	01
4	ගෝනාපිනුවල.බට	25	06	24	00	00	04
5	ගෝනපිනුවල.මධ්‍ය	32	20	03	00	00	03
6	වුඩ්ලන්ඩ්වත්ත	09	03	00	00	00	00
7	දොඩම්කහවිල	24	00	00	210	00	02
8	කළුවගහප්පය	18	02	32	00	00	02
9	අලුත්වල	07	00	10	600	00	01
10	මානම්පිට	06	04	19	00	00	00
11	බේරතුඩුව	20	00	22	90	00	00
12	බාන්වැල්ගොඩැල්ල	10	26	31	00	00	01
13	හේනගොඩ	11	03	00	2830	1800	00
14	නිලකගම	00	00	00	00	00	00
15	මහගංගොඩ	01	26	00	260	00	01
16	දහරගහඋඩුමුල්ල	05	02	10	00	00	02
17	රීරියගහමුල්ල	02	00	05	00	00	00
18	කිරිඳිඇල	08	00	03	00	00	01
19	කරුවලබැද්ද	01	00	00	00	00	00
	එකතුව	234	113	180	4435	3300	20

පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයේ සේවක ගණන 04 ක් වන අතර දුරකතන අංකය 0912298480 වේ. සත්ව පාලනය ගෝනාපිනුවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ඉතා වැදගත් ආර්ථික කටයුත්තක් බැවින් කිරි, මස් හා බිත්තර ලබා ගැනීම සඳහා සත්ව ගොවිපලවල් පවත්වා ගෙන යයි. මීට අමතරව කොට්ඨාසයේ සෑම ග්‍රාම සේවා වසමකම ගෘහස්ථ සතුන් ඇති කිරීම සිදු කෙරේ. සත්ව පාලන කටයුතු අතර ගව පාලනය ප්‍රධාන තැනක් ගනී. මීට අමතරව බිත්තර හා මස් ලබා ගැනීම සඳහා කුකුළු පාලනය ප්‍රදේශයේ සිදු කෙරේ.

තොරතුරු මූලාශ්‍රය -; අලුත්වල පශු වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලීය වාර්තා